

رۆژووی مانگی رەھەزان وچەند پەند و نامۆزگارییک

[kurdish – کوردى]

نوسینی : زاگرۆس هەموەندی

پێداچونەوهی: پشتووان سابیر عەزیز

٢٠٠٩ - ١٤٣٠

islamhouse.com

(صوم رمضان دروس وعبر)

«باللغة الكوردية»

الكاتب : زاكروس هموندي

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

٢٠٠٩ - ١٤٣٠

islamhouse.com

رۆژووی مانگی رەمەزان و چەند پەند و ئامۇزگارىيىك

ئازىزان جارىكى تر خواي گەورە دەرفەتى پېيەخشىن كەبگەينىمۇھ بەمانگى پېرۆزى رەمەزان، مانگى كۆشش و پېركىرىنى توپشىمەرە بەتۈشۈسى تەقوا و خواناسىن، مانگى بەرەكمەت و سۆز و مىھەبانى، مانگى دابەزىنى قورئان و ئارامى دلان.

لەم بابىتەماندا ھەولەدەدىن بەيارماھتى خواي گەورە و مىھەبان ھەندىك لەپەند و ئامۇزگارىيەكانى ئەم مانگە پېرۆزە بخەينە ڕوو تاوهەك بتوانىن زىاتر شارەزاي نەيىنى و حىكمەتكانى بىين، نەوهك ھەروا بەسادەيى و سەرپىي بەسەرماندا تىپەر بىيىت بەبى ئەھەنەن بەقازانج و سودىكەمە خوا حافىزى لى بکەين.

يەكەم : گەورەترين حىكمەت و پەند كەئىمەي باوەردار لەم مانگەپېرۆزەي وەربگەرین، ئەھەتتىپەگەين مانگى رەمەزان مانگى تەقوا و خواناسىنە، نەك مانگى خەم و ئىسراحت و گەدە تىر كەرن بىيىت، وەك خواي گەورەدەفەرمۇيت : (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتُبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقَوْنَ) { البقرة : ١٨٣ } واتە: ئەمە ئەھەنەن كەسانەي باوەرتان هىناوه رۆژووی رەمەزان لەسەرتان فەرز و پېۋىست كراوه، ھەروەك لەسەر گەلانى پېش ئىۋە فەرز و پېۋىست كرابۇو، لەبەر ئەھەنەن تەقواي خواتان ھەبىيىت و خواناس و پارىزكارىن.

كەواتە گەورەترين حىكمەت لەفەرزىرىنى رۆژووی رەمەزان ئەھەنەن باوەرداران فېرى تەقواو و خواناسىن بىن لىۋەي، تەقواش وەك زانىيان وزاھيدانى ئومەتى ئىسلام پېناسەيان كەدوھېرىتى يەله: (الخوف من الجليل، والعمل بالتنزيل، والاستعداد ليوم الرحيل) واتە: ترسان لەخواي گەورە كاركرىن بەقورئانى پېرۆز و خۇ ئامادەكەرن بۇ ئەم رۆزەي كەمرەن يەخەمان پى دەگەرتىت و دەگەرپىنەن بەر دەستى پەروەردگارى بالادەست.

ھەركەسىيەكىش بەم تىيەكتىمۇھ لەگەل رەمەزاندا بىزىت بىڭۈمان رۆژووەكەي كارىگەرى دەبىيىت لەسەر ژيانى رۆژانە و رەنگدانەوەي لەكاروبارەكانىدا، چونكە باوەردار ھەممىشە خواي گەورە بەچاودىرى خۆى دەزانىت.

دووهم : مانگی رهمهزان قوتا خانه‌یه که باوهرداران فیری صهیر وئارامگرتن دهکات، ئهو كەسەي كەلەپىيەدەي بەيانىيەوە هەتا رۇزئاوا بۇون لمبەر رەزامەندى خواي گەورە خۆى دەگرىيەوە لەھەرچى خۆشى و مەلاذاتى دونيا ھېيە، ھەر لمبەر پەروەردگارى بالادەست خۆى تىنو و برسى دهکات، بەممەش دەرون و نەفسى باوهردار فیرى صهير وئارامگرتن و سەركەوتن دهکات بەسەر نەهامەتى و نەبوئەكانى ژياندا.

سييەم : مانگى رهمهزان مانگى تەزكىيە نەفس و پاك كەرنەوهى دل و دەرۋونە لەپىسى ۋەنگى گۇناھ و تاوان و نزىك بۇونەوه لەپەروەردگار، ھەر لمبەر ئەم مەبەستە گەورەي پىغەمبەرى خوا (صلى الله عليه وسلم) ئەفەرمۇيت : " من لە يدۇ قول الزور والعمل به والجهل، فليس الله حاجة أن يدع طعامه وشرابه " { رواه البخاري } واتە: ھەر رۇز وەوانىزك خۆى نەگرىيەوە لەدرو و بوھتان و كار و كردو و وقسى نابەجى، ئەو خواي گەورە هىچ پىويىستى بەھەنئە ئەو كەسمواز لەخواردن و خواردنەوەكەي بەھىنەت .

كمواتە گۈنگى رۇز وە لەپاك كەرنەوهى دەرون و كار و كردو و وقسى نابەجى، ھەر لەخواز بىرلەنەن و خواردنەوەكەي بەھىنەت .

چوارەم : لەم مانگە پېرۇزەوە فیرى ھيمەتى بەرز و نەپساوه دەبىن كاتىك كەتىنوت دەبىت يان گەرمات دەبىت، تىنۇي و گەرمائى رۇزى مەحشەر بەينەوه بىر خۆت، كە رۇزىكە هيچ شىتىك فرييات ناكەمۇيت و نايەت بەدەمتموھ كار و كردو و خوت نەبىت، لەسەر وو ھەمويانەوه رۇز وەكەي مانگى رەمەزانىت كەلەپەر رەزامەندى خواي گەورە تەھەمولى تىنۇيىتى و بىرىتىت كردو، ئومىد و اىيە ئەو رۇز وەوانانەي كە لمبەر رەزامەندى پەروەردگارى بالادەست خۆيان تىنۇ كردو لەم رۇز گەرمایەي كەبەدقى فەرمۇدەي صەھىحى پىغەمبەرى خوا رۇز بەئەندازەي تەنها مىلىزك لەمرۇقەكانەوه دوورە، تىنۇيان نەبىت و خواي گەورە لەدەرگاي (الريان) ھوھ بەھەشتى بەرىنیان شاد بکات، إن شاء الله .

پىنچەم : رۇز وۇي مانگى رەمەزان فیرى ھاوکارى و ھارىكارى نیوان يەكتىرمان دهکات، ئەو باوهردارەي كەبەرىيىزاي دوانزەمانگەي سال ئەگەر جارىك بەپەريدا نەھاتىت كۆمەلىزك باوهردار و براي ھەن لەشۈيىنە جىاجىاكانى دونيا كەرسىيانەو زۆرىكىيان ناتوانن پاروی رۇزانمىيان دابىن بىكەن لمبەر ھەزارى و نەدارى و نەبوونى، ئەو كاتە تىدەگات لەمزا نەھەتىكەنلى ئەوان

و ههست دهکات كمهتم لەنازو نىعەتى خواي گمۇردايە، بؤيە پىيوىستە لەسەرى دەستى يارمەتى و ھارىكاريان بۇ درېز بکات وئەو كاتە بەتەواوەتى تى دەگات لە فەرمۇودەيە پىغەمبەرى خوا (صلى الله عليه سولم) كەدەفەرمۇيت : "لِيْسَ الْمُؤْمِنُ الَّذِي يُشْبِعُ وَجَارَهُ جَائِعًا إِلَى جَنَبِهِ" { حديث صحيح سلسلة الأحاديث الصحيحة للشيخ ناصر الدين الألباني بەرگى يەكەم / لاپەرە ٢٧٨٥} واتە: باوەری نىيە ئەو كەسەي خۆى شەمو بەتىرى بنويت و دراوسيكەى بن دەستى بىسى بىت .

شەشم : مانگى رەممەزان مانگى تەوبەيە، ھەممو لايەك فىرى تەوبەكردن و گەرەنەوە دەكەت بۇ لاي خواي گمۇرە، چونكە ھەلى گۈنجاو دەرخسېت بۇ گۇناھباران كەبگەرینەوە بۇلای خودا و واز بەينن لەوهى كەپىشتر لەسەرى بۇون، لەبەر ئەمەي لەم مانگە پىرۇزەدا، شەيتانەكان دەبەستىرینەوە، وەك پىغەمبەرى خوا (صلى الله عليه وسلم) فەرمۇويتى : "إِذَا دَخَلَ شَهْرَ رَمَضَانَ فُتِحَتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ وَغُلِقَتْ أَبْوَابُ جَهَنَّمَ وَسُلْسِلَتِ الشَّيَاطِينِ" {رواه البخاري ومسلم وأحمد والنمسائي } واتە: كاتىك مانگى رەممەزان هات دەرگاكانى بەھەشت دەكەرینەوە و دەرگاكانى دۆزەخ دادەخرىن و شەيتانەكانىش كۆت وبەند دەكەرین .

دىسان ئەبىت ئەوهش بزانىن مانگى رەممەزان ويستگەيەكە بۇ نوى كردنەوە ئىمان و باوەرەكمان، ئەو ژەنگ و ۋزارەي بەھۆى گۇناھ و تاوانى يازدەمانگەوە لىيىنىشتوھ، باوەردار جارىكى تر بەخوا ناسىن و تەقواي ئەم مانگە پىرۇزەوە پاكىان دەكەتەوە بەلۇن نوى دەكەتموھ لەكەمپىل پەروردىگارىدا كەجارىكى تر نەگەرەتىمە سەر ئەو تاوان و گۇناھانانەي كەكىدونى لەرابرودا .

لەخواي گمۇرەي بالادەست دەپارىيەنەوە بمان گىرېت بەتەوبەكارانى ئەم مانگە پىرۇزە و لەگۇناھى ھەممو لايەكمان خوش بىت و ئەم پەند و ئامۇرۇڭاريانەش لەبەرچاو بىگرىن .

والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته .